

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผล ของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกคนรวมจำนวน 13 คน ประธานกลุ่มโรงเรียนทุกคนจำนวน 75 คน ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจำนวน 522 คนและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกคนจำนวน 41 คน ซึ่งปฏิบัติงานในช่วงปีการศึกษา 2533-2534

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ที่เป็นกลุ่มประชากร
เพื่อใช้ศึกษาในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	หน.ปอ.	ประธานกลุ่ม รร.	ผู้บริหาร รร.	คน.อ.	รวม
1	เมืองลำปาง	1	18	100	3	177
2	แม่ทะ	1	8	55	4	68
3	เถิน	1	8	45	3	57
4	วังเหนือ	1	5	42	2	50
5	งาว	1	4	41	3	49
6	เกาะคา	1	6	39	4	50
7	แจ้ห่ม	1	6	40	4	51
8	กิ่งเมืองปาน	1	5	36	3	45
9	ห้างฉัตร	1	4	34	3	42
10	เสริมงาม	1	4	25	3	33
11	แม่เม่า	1	5	28	3	37
12	สบปราบ	1	4	21	3	29
13	แม่พริก	1	3	16	3	23
	รวม	13	75	522	41	651

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open ended) ซึ่งมีทั้งหมด 4 ฉบับ คือ

- ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประธานกลุ่มโรงเรียน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ชุดที่ 2 เป็นแบบศึกษาเอกสาร รายการเอกสารที่ศึกษา คือ

1. แบบบันทึกการประชุม
2. แผนปฏิบัติการของอำเภอ
3. แบบรายงานผลการนิเทศ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือการบริหารการศึกษาและการนิเทศติดตามผลการศึกษา ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษา นิเทศก์อำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แล้วสร้างเครื่องมือ

2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

3. เครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงในเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้
4. นำข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปพิจารณาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เหมาะสมและสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง
5. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) มีทั้งหมด 4 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 3 ข้อ ถามเกี่ยวกับวิถีทางการศึกษา อายุราชการ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 2 ข้อ ถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางคือ

1. ประชุมผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างาน ศึกษานิเทศก์-อำเภอ/กิ่งอำเภอ
2. ตรวจเยี่ยมพื้นที่ที่รับผิดชอบ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับประธานกลุ่มโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 5 ข้อ ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ- ราชการ วุฒิทางการศึกษา จำนวนโรงเรียนในกลุ่ม จำนวนครูในกลุ่ม ระยะเวลาที่ปฏิบัติใน ตำแหน่งประธานกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 4 ข้อ ถามเกี่ยวกับสภาพการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง คือ

1. ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน

2. ตรวจเยี่ยมและนิเทศติดตามผลโรงเรียนภายในกลุ่ม

3. สรุปรายงานการนิเทศและติดตามผล

4. สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพนักเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 4 ข้อ ถามเกี่ยวกับ ปัญหาการ ปฏิบัติงาน

1. ประชุมคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าสำนักงาน กลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน

2. ตรวจเยี่ยมและนิเทศตามผลโรงเรียนภายในกลุ่ม

3. สรุปรายงานการนิเทศและติดตามผล

4. สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพนักเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3

ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง จำนวนครูในโรงเรียน จำนวนนักเรียนในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ ถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง คือ

1. การประชุมประจำเดือนครูในโรงเรียน
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
3. การประชุมทางวิชาการ
4. การปฏิบัติงานนอกสถานที่
5. การใช้อาคารสถานที่
6. การสรุปผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของ

โรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ ถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางคือ

1. การประชุมประจำเดือนครูในโรงเรียน
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
3. การประชุมทางวิชาการ
4. การปฏิบัติงานนอกสถานที่
5. การใช้อาคารสถานที่
6. การสรุปผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของ

โรงเรียน

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 5 ข้อ ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษา ขนาดของอำเภอ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ ถามเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง คือ

1. การวางแผนการนิเทศและการใช้เครื่องมือนิเทศ
2. การปฏิบัติงานที่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน
3. ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำโรงเรียนประถมศึกษา
4. ประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
5. ประเมินและรายงานผลการนิเทศ
6. สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 6 ข้อ ถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางคือ

1. การวางแผนการนิเทศและการใช้เครื่องมือนิเทศ
2. การปฏิบัติงานที่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน
3. ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำโรงเรียนประถมศึกษา
4. ประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
5. ประเมินและรายงานผลการนิเทศ
6. สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งเป็นแบบศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการการนิเทศ และติดตามผลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งจะทำการศึกษา เอกสารบันทึกการประชุม แผนปฏิบัติการของอำเภอ และแบบรายงานผลการนิเทศ เครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือชุดที่ 1 (แบบสอบถาม) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำหนังสือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง และขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางออกหนังสือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้กรอกข้อมูล และส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 651 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 598 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.86 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 598 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และแบบสอบถามที่
สมบูรณ์จำแนกตามกลุ่มของประชากร

ประชากร	จำนวนแบบสอบถาม			ร้อยละ
	ส่งไป	ได้รับคืน	สมบูรณ์	
1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	13	12	12	92.31
2. ประธานกลุ่มโรงเรียน	75	69	69	92.00
3. ผู้บริหารโรงเรียน	522	479	479	91.76
4. ศึกษานิเทศก์อำเภอ	41	38	38	92.68
รวม	651	598	598	91.86

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบศึกษาเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยไปศึกษาเอกสาร
จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ด้วยตนเอง โดยศึกษา
จากแบบบันทึกการประชุม แผนปฏิบัติการของอำเภอ แบบรายงานผลการนิเทศในระหว่าง
ปีการศึกษา 2533-2534 จำนวน 12 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วย
ตนเอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานการณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ
แจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) พร้อมทั้งเสนอตาราง
ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอตารางประกอบคำบรรยาย

ชุดที่ 2 แบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์โดยรวมวิธีปฏิบัติและปัญหาอุปสรรค

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

